

สิทธิไล่เบี่ยของนายจ้าง

กรณีลูกจ้างทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

พรเทพ ทวีกาญจน์

ผู้บริหารสำนักทรัพยากรบุคคล

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

ตั้ง คำที่กล่าวไว้ว่า **การละเมิดเป็นบ่อเกิดแห่งหนี้** ฉะนั้น เมื่อบุคคลกระทำการอันเรียกว่าเป็นการละเมิดขึ้น และบุคคลอื่นได้รับความเสียหาย ผู้กระทำความผิดย่อมต้องรับผิดชอบชดเชยอันเกิดจากการละเมิดนั้น ดังที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 บัญญัติไว้ว่า **“ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างอื่นอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”**

ที่กล่าวมานี้เป็นหลักทั่วไปในลักษณะละเมิด ซึ่งบุคคลผู้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ในบางกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเพื่อการกระทำละเมิดของบุคคลอื่น ซึ่งตนเองมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการทำงานหรือมีหน้าที่ควบคุมหรือมีส่วนในการกระทำผิดด้วย ดังเช่นกรณีนายจ้างต้องรับผิดชอบในการกระทำของลูกจ้าง ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 425 ว่า **“นายจ้างต้องร่วมกันรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้างนั้น”** บทบัญญัตินี้กำหนดให้นายจ้างจะรับผิดชอบ ต้องเป็นเรื่องการงานที่ลูกจ้างทำให้แก่นายจ้างเป็นการทำตามนิติสัมพันธ์ระหว่างลูกจ้างกับนายจ้างเท่านั้น โดยนายจ้างเป็นเจ้าของ

และรับผลของงานนั้น จึงมีเหตุผลที่นายจ้างต้องรับผิดชอบ เพราะนายจ้างเป็นผู้ควบคุม เป็นผู้เลือก ลูกจ้างและไว้ใจลูกจ้าง ลูกจ้างประพฤติไม่ดีนายจ้างมีสิทธิไล่เอาออกได้ ลูกจ้างต้องปฏิบัติตามคำสั่ง ด้วยเหตุผลเหล่านี้ หากการที่ลูกจ้างได้กระทำไปเป็นละเมิด นายจ้างจึงต้องรับผิดชอบนั้นด้วย โดยต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างได้ทำไปในทางการที่จ้าง ความรับผิดชอบของนายจ้างนี้เป็นความรับผิดชอบร่วมกับลูกจ้าง แต่มีสิทธิไล่เบี่ยเอาจากลูกจ้างได้ในภายหลัง ตามมาตรา 426 ที่บัญญัติไว้ว่า **“นายจ้างซึ่งได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกเพื่อละเมิดอันลูกจ้างได้ทำนั้น ชอบที่จะได้ชดเชยจากลูกจ้างนั้น”** สิทธิไล่เบี่ยของนายจ้างต่อลูกจ้าง เมื่อนายจ้างได้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนไปแล้วจำนวนเท่าใดนายจ้างย่อมมีสิทธิไล่เบี่ย

จากลูกจ้างได้เพียงเท่าที่ชดใช้ไปแล้วเท่านั้น จำนวนเงินที่เสียไปแล้วนี้ หมายถึงจำนวนเงินที่ชดใช้ให้แก่ผู้เสียหายไป

เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7552/2550 วินิจฉัยว่า

“ศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงตามที่คู่ความแถลงรับกันว่า นายทวีเคยเป็นลูกจ้างโจทก์ ระหว่างทำงานนายทวีได้ชดเชยหนี้โดยสารไปในทางการที่จ้างของโจทก์ ชนรณยนต์ของนายธีระที่เอาประกันภัยไว้แก่บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด และศาลฎีกามีคำพิพากษาให้โจทก์ในฐานะนายจ้าง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด และนายธีระผู้เสียหาย เป็นเงิน 1,697,272.50 บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4709 - 4710/2539 โจทก์ได้ชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแล้วเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2540 นายทวีถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2536 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ประการเดียวว่าคดีขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่ากำหนดอายุความตามกฎหมายต้องเริ่มนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป คดีนี้โจทก์ฟ้องว่านายทวีซึ่งเป็นลูกจ้างของโจทก์กระทำละเมิดในทางการที่จ้างเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของบุคคลอื่นได้รับความเสียหาย และโจทก์ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำพิพากษาศาลฎีกาให้แก่บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด และนายธีระผู้เสียหายไปแล้วตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม 2540 ดังนั้นจึงเป็นกรณีที่นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิดซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้างนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 425 ซึ่งเป็นบทบัญญัติถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของนายจ้างที่ต้องร่วมกับลูกจ้างรับผิดชอบต่อความเสียหายที่บุคคลภายนอกได้รับจากการกระทำละเมิดของลูกจ้างเท่านั้น **แต่ในระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างสิทธิของนายจ้างและหน้าที่ของลูกจ้างจะพึงมีต่อกันเพียงใด ต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์**

มาตรา 426 ที่บัญญัติว่า นายจ้างซึ่ง

ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคล

ภายนอกเพื่อละเมิดอัน

ลูกจ้างได้ทำนั้นชอบ

ที่จะได้ชดใช้จากลูกจ้างนั้น ดังนั้น เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาที่ 4709 - 4710/2539 โจทก์จึงทราบจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ต้องชำระแก่บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด และนายธีระได้ชำระค่าสินไหมทดแทนไปเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2540 อันเป็นเวลาหลังจากที่นายทวีถึงแก่ความตาย เมื่อนายทวีตายนั้นอันเกิดจากมูลละเมิดที่นายทวีกระทำไว้ก่อนตาย จึงเป็นมรดกตกแก่จำเลยทั้งสามผู้เป็นทายาทโดยธรรม สิทธิที่โจทก์จะได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนจากจำเลยทั้งสามพึงจะเกิดขึ้นเมื่อโจทก์ชำระค่าสินไหมทดแทนคือวันที่ 31 มีนาคม 2540 และสิทธิเรียกร้องให้ลูกจ้างชดใช้คืนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 426 ไม่มีกฎหมายกำหนดอายุความไว้เป็นอย่างอื่น จึงมีอายุความสิบปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 แม้นายทวีตาย และนั่นอันเกิดแต่มูลละเมิดที่นายทวีกระทำไว้ก่อนตาย จะเป็นมรดกตกแก่จำเลยทั้งสามผู้เป็นทายาทโดยธรรมก็นำอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสี่ ซึ่งเป็นเรื่องอายุความสิทธิเรียกร้องที่เจ้าหนี้มีต่อเจ้ามรดกมาใช้แก่กรณีนี้ไม่ได้ ดังนั้น เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องจำเลยทั้งสามในวันที่ 29 กันยายน 2547 ยังไม่พ้นสิบปีนับแต่โจทก์มีสิทธิเรียกร้องเอาแก่นายทวี ฟ้องของโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น

บทสรุปสงท้าย การที่นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 425 ซึ่งเป็นบทบัญญัติถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของนายจ้างที่ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างในความเสียหายที่บุคคลภายนอกได้รับ จากการกระทำละเมิดของลูกจ้าง แต่ในกรณีความรับผิดชอบระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ต้องพิจารณาถึงสิทธิของนายจ้าง และหน้าที่ของลูกจ้างจะพึงมีต่อกันเพียงใดนั้น ก็ต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดให้นายจ้าง ที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก เพื่อการละเมิดที่ลูกจ้างได้ทำนั้น นายจ้างชอบที่จะได้รับชดใช้คืนจากลูกจ้างนั้น

